

Teknisen lautakunnan lausunto Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta

TEKLTk 10.03.2021 § 74

Vt. yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihaara

Helvetinjärven kansallispuisto sijaitsee Ruoveden kunnassa Pirkanmaalla. Hoito- ja käyttösuunnitelman kattaman suunnittelualueen pinta-ala on yhteensä 5 405 ha, josta 13 % on vettä. Hoidon ja käytön suunnittelu keskittyy valtion hallinnassa oleville alueille. Yksityisomistuksessa olevien maiden ja vesialueiden osalta suunnitelma on suositusluontoinen, vaikka alueet kuuluvat Natura-rajaukseen.

Suunnittelualueen keskeisimmiksi arvoiksi on määritetty luontodirektiivin luontotyytit ja lajit, uhanalaiset eläin- ja kasvilajit, rotkolaaksot, erämaisuus, luonnon- ja kulttuurimaisemat ja näihin liittyvä rakennettu kulttuuriympäristö sekä virkistyskäyttö ja luontomatkailu.

Uhkatekijöiksi on tunnistettu mm. aikaisempaan metsätalouskäyttöön liittyvät tekijät, josta ovat esimerkkinä aiemmat avohakkuut, metsänhoitotoimet ja näihin liittyvä metsäteiden rakentaminen sekä soiden ojitukset. Luontaisten metsäpalojen puute aiheuttaa vaikutuksia metsälajistoon. Ruokkeenharjun tilan perinnemaisema umpeutuu ilman niittoa tai laidunnusta. Luontomatkailun nopea kasvu ja kasvava kävijämäärä voivat aiheuttaa suosituimmilla kohteilla ruuhkaisuutta, maaston kulumista ja roskaantumista. Luvaton tulenteko, luvaton leiriytyminen ja linnuston häirintä ovat myös alueen uhkia. Virkistyskäytön haittavaikutuksia voidaan vähentää toimivalla käytön ohjauksella ja suunnittelulla. Tietoa puutteellisesti tunnetuista kulttuuriperintöarvoista pyritään lisäämään arkeologisella inventoinnilla ja rakennushistoriallisella selvityksellä. Virkistyskäytön ja luontomatkailun kestävyysvarmistaminen sekä kulttuuriperintöarvojen säilyttäminen vaativat hyvää suunnittelua, seurantaa ja riittäviä resursseja.

Suunnitelmassa alueen hoidolle ja käytölle on asetettu seuraavat päämäärät ja tavoitteet:

- Luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelutason turvaaminen.
- Arvokkaiden kulttuuriperintökohteiden tunnistaminen ja niiden arvojen säilyminen.
- Alueen erämainen luonne säilyy lisääntyvästä virkistyskäytöstä huolimatta.

- Alueen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävää. Asetettuihin päämääriin pyritään mm. seuraavilla suunnitelman toimenpiteillä:

- Kansallispuistossa tehdään metsien ja soiden ennallistamistoimia, ylläpidetään palojatkumoaluetta ja tehdään luontotyyppi- ja lajistoinventointeja.
- Puistossa lisätään uusia reittejä, uusitaan viitoitusta ja muita retkeilyrakenteita sekä parannetaan virkistyskäytön ohjausta opastusviestinnän keinoin.
- Puistoon lisätään uusia taukopaikkoja, joissa on tulentekomahdollisuus, liiterit ja käymälät. Joillekin taukopaikoille rakennetaan laavut ja mahdollistetaan telttailu.
- Helvetinkolun läpikulkua rajoitetaan kävijöiden turvallisuuden varmistamiseksi.
- Opastusaineisto verkossa ja maastossa (esim. kartat, viitat, esitteet, luontoon.fi ja muut viestintäkanavat) pidetään ajan tasalla ja selkeänä.
- Alueella noudatetaan kestävä luontomatkailun periaatteita.
- Puiston vyöhykejaolla, palvelurakenteiden sijoittelulla ja seurannan avulla ohjataan kävijöiden liikkumista siten, ettei lajistolle aiheudu liikaa häiriötä ja että kulumisvauriot jäävät mahdollisimman pieniksi.
- Helvetinjärven kytkeytyneisyyttä lähialueen muihin suojelualueisiin ja valtion maihin pyritään hyödyntämään kestävä virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.
- Metsästyskäytön osalta suunnittelualueella on tavoitteena säilyttää nykyiset metsästysjärjestelyt lain sallimissa rajoissa.
- Pienpetopyynnin lisäys haitallisten vieraslajien osalta on tavoiteltava toimenpide.
- Kalastuksen osalta jatketaan nykyisten kalastusjärjestelyjen mukaisesti.
- Pyöräily on sallittu jokamiehen oikeudella rajoitusosia lukuun ottamatta.
- Kalliokiipeily ja jääkiipeily pysyy kansallispuistossa ennallaan.
- Kansallispuiston järjestyssäännössä sallitaan leiriytyminen ainoastaan huolletuilla taukopaikoilla. Avotulen teko on sallittua huolletuilla tulentekopaikoilla.
- Veneiden säilytykseen on oltava Metsähallituksen lupa.

Lisätiedot: Ari Jokihaara, p. 050 384 8383, ari.jokihaara@ylojarvi.fi

Vt. yhdyskuntatekniikan päällikön ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää

1. antaa lausuntonaan, että esitetyt toimenpiteet ovat kannatettavia, sillä ne tukevat myös Seitsemisen ja Helvetinjärven välisen reitistön käyttöä sekä
2. lähettää lausuntopyynnön edelleen ympäristölautakunnalle.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Katja Luojus poistui pykälän käsittelyn jälkeen klo 19:28.